

таких умов необхідний пошук нових підходів для забезпечення фінансового оздоровлення і розвитку промисловості.

Дослідженням питань розробки стратегії розвитку малого підприємства займалися Н. В. Афанасьєв, А. А. Беляєв, В. О. Василенко, О. В. Верба, Н. К. Жукова, О. М. Кукушкін, В. В. Пастухова, О. В. Раєвська та ін.

Мета дослідження – надати загальну характеристику головним елементам системи стратегічного управління підприємством.

Стратегічне управління – це процес планування, реалізації та адаптації роботи підприємства та його окремих структурних елементів з метою досягнення наперед визначених стратегічних цілей [1, 13]. На думку К. О. Шіковець стратегія підприємства – це сукупність наперед визначених заходів та дій посадових осіб та структурних підрозділів на довгострокову перспективу, що документально затверджені підприємством у процесі планування подальшої діяльності підприємства [3, 164].

До класифікації стратегій розвитку підприємства відносяться класифікації в залежності від об'єкту змін у соціально-економічній системі, від характеру змін, від типу тренду, за природою ключового критерію, залежно від рівня невизначеності процесів, за масштабом змін тощо. Найбільш важливим вважаємо поділ стратегії розвитку на стратегію концентрованого росту, інтегрованого росту, диференційованого росту та скорочення. Кожна із цих стратегій поділяється на підвиди в залежності від суті управлінських дій по забезпеченню розвитку підприємства.

Методичне забезпечення оцінки стратегічної позиції підприємства включає в себе інформаційне забезпечення, алгоритм проведення оцінки, окремі методи, що доцільно застосовувати: SWOT-аналіз, PEST-аналіз, SNW-аналіз, портфельний аналіз, метод сценаріїв, метод порівнянь, аналіз показників та коефіцієнтів, аналіз за моделями, експертний аналіз. Інформаційною основою процесу дослідження ринкового стратегічного положення підприємства є фінансова та управлінська звітність, форми податкової звітності, дані про конкурентів, дані про ємність ринку, інформація державних органів та структур [2, 34].

Таким чином, в основі стратегічного управління підприємством лежить стратегія розвитку промислового виробництва, розроблена на тривалу перспективу, яка дозволяє йому за більш короткий проміжок часу адаптуватись до реалій ринку, своєчасно реагувати на зміни як внутрішнього, так і зовнішнього середовища. Саме тому впровадження стратегічного управління підприємницькою діяльністю є однією з основних задач і умов забезпечення ефективності промислового виробництва. Розробка стратегій підприємств – це досить складний і тривалий процес, враховуючи постійну переоцінку і періодичну перевірку вибраних цілей, аналізуючи при цьому стан середовища діяльності самого підприємства.

Джерела та література

1. Афанасьєв Н. В., Рогожин В. Д., Рудыка В. И. Управление развитием предприятия: монография. Харьков: Издат. дом «ИНЖЭК», 2003. 184 с.
2. Стратегічний розвиток підприємств регіону: фінансовий аспект: монографія/В. В. Карцева та ін.; за заг. ред. доц. В. В. Карцевої; Вищ. навч. закл. Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. 171 с.
3. Шіковець К. О. Теоретико-методологічні основи моделювання управління економічним розвитком підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 3. С. 162–168.

Табачук А. – к. е. н.

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

Інноваційний імператив становлення економіки ноосферного зразка

Минуле століття характеризувалося прагненням людства до забезпечення економічного та технологічного зростання, вважалося, що зростання валового внутрішнього продукту

автоматично приведе до досягнення благополуччя кожного члена суспільства. При цьому, не достатньо уваги приділялось наслідкам провадження такого роду політики, що привело сьогодні до суттєвого погіршення стану навколишнього природного середовища, від якості якого безпосередньо залежить якість життя та здоров'я людини.

Все частіше у наукових колах, та у суспільстві загалом, лунають заклики до зміни філософії провадження господарської діяльності. Наголошується на необхідності належного врахування екологічного чинника у господарському житті людства.

Поділяємо думку, що сучасний етап розвитку людської цивілізації, для котрого характерним є становлення у розвинутих країнах світу постіндустріального суспільства на базі розвинутої сервісної економіки, вимагає від економічної науки комплексних підходів до дослідження суспільно-економічних проблем, серед яких одну з вагомих позицій займає проблема збереження та покращення навколишнього природного середовища для прийдешніх поколінь [3, 215].

Враховуючи кризовість наявної екологічної ситуації у глобальному масштабі, вважаємо, що сьогодні існує об'єктивна необхідність екологізації економіки та переходу на ноосферні принципи сталого соціо-еколого-економічного розвитку. Такого роду стратегія провадження господарської діяльності передбачає досягнення паритету відносин у тріаді людина-господарство-природа. У даному контексті, В. Воронкова та О. Кивлюк слушно зазначають, що особливістю філософії ноосферного розвитку сучасного соціуму є його міждисциплінарний характер, наявність сучасних теоретичних концепцій з орієнтацією на вирішення гуманістичних задач соціуму. Такого роду філософія занурюється у культуру, котра є визначником розвитку самоуправлінських начал, аналізується у форматі аксіологічних, гносеологічних і методологічних принципів, що переломлюються через гуманістичні та аксіологічні чинники розвитку сучасного соціуму. Філософія ноосферного управління виступає особливим типом свідомої діяльності людини, вищою формою управлінської діяльності, в центрі якої людина [2, 35].

У даному контексті поділяємо думку, що суспільне багатство визначається, як правило, сумою накопичених знань і здатністю застосування їх у раціональному природокористуванні та гарантуванні екологічної безпеки, а формування концептуальних основ екоінноваційного розвитку нерозривно пов'язано з інтеграцією ресурсного, еколого-економічного і соціокультурного підходів та переходом до біосферосумісного типу науково-технологічного розвитку національної економіки [1].

Поділяємо переконання, що у процесі інноваційно-інвестиційних та науково-технічних процесів в країні вагома роль відводиться державі, котра має [4, 4]:

- законодавчо забезпечувати інноваційну діяльність;
- розробляти довгострокову селективну науково-технічну та інноваційну політику, спрямовану на реалізацію стратегії науково-технологічного розвитку;
- формувати стратегічні прогнози щодо соціально-економічного розвитку країни з урахуванням світових тенденцій та глобальних викликів;
- стимулювати науково-технічну та інноваційну діяльність шляхом надання відповідних пільг, субсидій, субвенцій і грантів у процесі реалізації цільових науково-технічних та інноваційних програм;
- стимулювати інвесторів, котрі вкладають кошти у наукомісткі високотехнологічні виробництва через субсидіювання частини відсоткових ставок з кредитів комерційних банків.

Джерела та література

1. Буркинський Б. В., Хумарова Н. І. Інноваційний імператив становлення «зеленої» економіки. *Екологічний вісник*. 2011. URL: <http://sd4ua.org> (дата звернення 20.10.2020 р.).
2. Воронкова В., Кивлюк О. Концептуалізація моделі ноосферного розвитку сучасного соціуму та освіти інформаційного суспільства. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2017. № 68. С. 33–48.
3. Костючик О. В. Постіндустріальна парадигма як методологічна основа досліджень сучасної економічної теорії. *Формування ринкової економіки: зб. наук. пр.* Київ: КНЕУ, 2014. Вип. 31. С. 214–218.
4. Кривенко Л. В. Інноваційна стратегія економічного розвитку як ключовий імператив загальнодержавної політики. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2014/09/Visnuk2004.pdf> (дата звернення 20.10.2020 р.).